

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre 2 frt.
negyedére 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Iparosainkról és iparosainkhoz.

III.

(B.) Előbbi cikkeink alapján kérdezzük: mi néhezesség támadhat egy ipartestület felállítására ellen?

Azt halljuk említeni, hogy a meglevő ipartársulatok, minőknek alakulását az iparosoknak és kereskedőknek „közös érdekeik előmozdítása végett” a törvény 149. §. szintén megengedi, nem akarják ősi vagyonukat beolvasztani az ipartestületi vagyonba. Hiszen ez nem is szükséges. A 125. §. szerint ugyanis az ipartársulatok tagjai elhatározhatják azt is, hogy átadják, azt is, hogy ne adják át vagyonukat az ipartestületnek. — Sőt az esetben is, ha oly szakipartársulat olvad egy általános ipartestületbe, melynek „külön czélokra” rendelt vagyona van, az az ipartestület által a z illető külön iparágat üzők czéljaira külön kezelendő! — De a törvény még tovább megy engedményeiben; — fenntartja ugyanis magát az ipartársulat külön, — működhetik külön alapszabályaiban körülírt teendőiben, — de tagjai azért az ipartestület tagjaivá is válván, — befolyhatnak azon széleskörű teendők teljesítésébe, melyeket a magyar iparosság érdekeinek védelmére, támogatására, — de egyszerűsége szigorú ellenőrzésére, — valamint a kor kívánalmai szerint való fejlesztésére a törvény előír.

Sőt mi azt hisszük, hogy a társulatok vagyoni kezelésére felett igen sok esetben helyén való ellenőrzést is gyakorolhatna az ipartestület előjárósága és választmányja. Hiszen nem egy szép ipartársulati vagyon olvad már el hűtlen sáfárokodás, gondatlan gazdálkodás révén; holott, ha van illetékes közeg, melynek módjában áll az illetőkkel való közvetlen érintkezés, közvetlen szemlélet útján a gazdálkodásról magának tudomást szerezni, erről az alapszabályok megtartása felett ügyelni kötelezett közigazgatási hatóságot hivatalosan értesíteni s ez által idejekorán meggátolni a veszteségeket, — ezzel bizony az illető társulat-

nak anyagi hasznát tesz, erkölcsileg pedig a magyar iparosság jó hírnevének szolgál.

Az ipartestület létesítése ellenében tehát a a fennebb jelzett argumentum helytelen és téves is.

Mennél több eszközzel rendelkezik akár az egyes, akár testület czéljai elérésére, — annál gyorsabban valósíthatja meg azokat s annál több irányban működhetik. Az ipartestületekre nézve szintén áll e tétel. Előjárósága tagjai közé válassza be a legderékabb, legtanultabb, legéletrevalóbb egyéneket, kik át legyenek hatva hivatásuktól. Nemcsak az a feladatuk ezeknek, hogy az ipartestület kebelében rend legyen, hanem az iparosság érdekét is elő kell mozdítsák, hogy az anyagi fejlődés is biztosított legyen. — Piacot kell szerezni, a hol az iparkészítményeket rendszeresen eladni s a hol az ipartárgyak anyagait a legutányosabban, vásárló hitelének jóttalása mellett, a legkedvezőbb fizetési feltételek alatt szeresheti meg, alakíthat saját kebelében hitelszövetkezetet, némely cikkekre fogyasztási egyletet, — gondoskodhatik betegápolás és temetkezés költségeinek fedezéséről, vállalkozásokra való szerződésekről s az iparosoknak nagyobb vállalatok kivételére való egyesítéséről s az ily esetekben esetleg szükséges hitel kihasználásáról stb. Természetesen fenn kell tartani és terjesztetni a hazafias szellemet, barátságos összetartást, de szigorúan óvakodni attól, hogy a tagok között cliquek alakuljanak politikai elvi, akár személyi czélú, — de az ipartestületek hivatásával össze nem férő feladatok valóítására. A politikai jogokkal bíró iparosok igazítsák az ügyeket más helyen s más módon, — de semmi esetre sem szabad túrni. vagy éppen megengedni, hogy oly eszmék, oly feladatok és czélok vetessenek fel a tagok körében, melyek személyi surlódásokra, majd szakadásokra vezetnének s végül a szépen fejlődő testület tevékenységének megcsökkenésére, vagy éppen bukására vezetnének. — Ennél fogva az előjáróság tagjai közé csak olyanokat kell választani a kereskedelem s iparosság kiválói közül,

kiknek komoly törekvéseit, buzgalmit, erélyét, szervező és vezető képességét, de egyszerűsége személyeskedésen felülállóságát az élet tapasztalatai már eléggé igazolták.

Ugy hisszük, ha csak kissé utána nézünk, könnyen megtaláljuk azt a 12 ferfit az elnöktől kezdve a jegyzőig s a választmányban helyüket betölthetik. — Sziveskedjenek iparos társaink komoly figyelemre venni ez ügyet s idejekorán megtenni lépéseiket a jövő érdekében, — nehogy az utódok a hanyag mulasztás vádjával illessék őket.

Az erdélyi gazdasági egylet irodalmi szakosztályának terveze.

(Folytatás és vége.)

Napjainkban a meglevő versenynek megfelelő szakismeret nélkül a termelő semmiféle terepen sem vergődhetik jólre.

Manap mindenkinek tanulni kell. A gazdának pedig különösen sokat kell tanulni, hogy földjéből és állataiból lehetőleg olesón minél több és minél jobb terményeket állíthasson elő. Gazdáinknak pedig gyorsan is kell tanulniok, hogy a rohamosan változó viszonyok között hamar ismét fölhaladják magukat.

Sokat és jól tanulni minél olesóbban — ez legyen jelszavunk és e jelszónak megfelelően minden talpalatnyi földet jól ki kell használni; ősmerni kell a természet erőit, hogy javunkra fordíthassuk; számolnunk kell a fogyasztók igényeivel és a piacot befolyásoló egyéb tényezőkkel s soha sem szabad elfelejteni, hogy „a z i d ő p é n z”.

És mit látunk a valóságban országszerte majdnem mindenütt! azt, hogy sok helyt még nagyon rosszul mivelik a szántóföldeket, s a rétek és legelők semmi gondozásban sem részesülnek; azt, hogy számtalan udvarból az utca árkába folyik a termőföld éltető eleme — a trágyalé, jó trágya-gödört pedig ritkaság látni; hogy rosz vetőmagot használnak, hogy nem természetnek eleget tekintve a különféle takarmányok értékét és a takarmánnyal nem tudnak gazdálkodni, a miért is a lábas jószág az év egyik felében igen bőven él, a másikban pedig az éhséggel küzdök, hogy a tenyésztésre szánt állatokat rosszul választják meg, igen fiatalon pározatnak és a növedékeket rosszul takarmányozzák, helytelenül ápolják; hogy silány, moecosk vajtat vagy keveset érő sajtot készítenek a jó tejből; hogy a

lásos buzgóságával, fáradatlan tevékenységével, áldozatkészségével, nagy befolyással voltak arra, hogy Enyeden a kálvinisták s a mi ezzel akkor itt egyértelmű volt, a magyarok száma folyton emelkedjék s a lutheránusokat, vagy szászokat, a nagy templomból végre teljesen kiszoríthassák.

Ez az első egyezség idejétől számítva, egy század mulva, vagyis a 17 ik század utolsó tizedében be is következett.

Az enyedi kálvinisták és lutheránusok között a nagy templomra vonatkozó 2-ik egyezség létrejöttének ideje bizony nem tudható, mert az egyezség-levélnek, ugy eredeti, mint másod példány, a vészes idők folytán, elveszett, de határozottan a 17-ik század utolsó tizedére tehető. — Bizonyítékaim e mellett a következők: a két egyház 1684-ben Enyeden még egy egyházat alkotott, mert az egyház javairól egy — ezen évben készült — inventarium ezen címet viseli: „inventarium bonorum ecclesiasticorum oppidi Nagyenyed”.

E szerint 1684-ben Enyeden még csak egy ekklesia volt, tudniillik az egyesült ref. és luth. ekklesia s ez Enyedi városi ekklesiának nevezetett; — sehol nem akadtam olyan feljegyzésre, mely a mellett bizonyítana, hogy a 18-ik századot megelőző időkben, az enyedi kálvinistáknak, egy időben egy nál több papjuk lett volna.

Erre nem is volt szükség, mert a végleges különválásig a közösen használt nagy templomnak egyik rendes predikátora a luth. pap volt s az egy ref. papot szükség esetén kisegítette a káplán, vagy a főiskolának felköltözése után a felszentelt theol. professor. — Ellenben

TÁRCZA.

Dalok Millához.

I.

Itt hordozom, hol lázas dobbanással
Elmondja szívem, téged mint szeret —
Hogy soha boldog nem lehetne mással.
Nálad keres csak üdvöt, életet;
Itt hordozom, leánya, drága képed,
Hol hó imára dobban fel szívem —
S ha fájdalomban lelke messzetéved,
Megtérve hozzád ismét megpihen.

E kép elringat, hogyha küzdelemben
Kifáradottan megpihenni térek;
Serkentve int majd ébredésre engem,
Hogy újra küzdve higgyek és reméljek!
Ez egyre tart — s az lesz a vége ennek.
Hová e képek nagy bűbája von:
Mellotted ébren ifjú életneknek
Legszebb valóját végig álmodom.

II.

Barátaim mondják gyakorta,
Hogy én boldog vagyok;
A köny hazug, mely fájdalomtól
Szememben fölragyog.

Mig így beszélnek, drága képed
Lelkemben fölmerül,

Kit olyan lángolón szeretlek
S oly véghetetlenül.

Ajkam remeg s fájó szívemre
Teszem reá kezem,
„Vajon boldog vagyok valóban?”
Sohajta kérdezem.

III.

Azt mondják, hogy egyhangu versem,
És ebben igazuk lehet —
De bár sokszor szememre hányják,
A költő arról nem tehet.

Dalom egyhangu, mert szívemnek
Most már csupán egy hangja van,
S e hang az, hogy téged szeretlek
S érted vagyok boldogtalan!

Szabó Jenő.

A nagyenyedi református templom

belsőjének átalakítása 1794. s az ezt követő években
és a templom története az átalakítás befejeztéig
(Folytatás.)

Ezeken kívül tartott Enyeden 1623-an innen, a század végéig még több zsinat is, csak hogy ezek fontosabb határozataikról nevezetesen nem lévén, nincsenek feljegyezve.

Kiváló papok tekintetében sem volt szegény már a 17. század folytán sem az enyedi ref. templomnak mindig széphírű és díszes szószéke.

Mindezen körülmények, kapcsolatosan a hívek val-

szőlőket rosszul művelik, a bort még rosszabbul kezelik és a kender és lent is rosszul áztatják; hogy a ragályos betegségek gondatlanság s főleg tudatlanság miatt mindig igen nagy körre terjednek el és hogy a kuruzslással évenként igen sok állat elértéktelenítettik; hogy az év 365 napjából majdnem annyi esik a heverésre, a pipázásra, a politizálásra, mint a hány a munkára. Egy szóval, hogy majdnem mindenik gazdaságban, lépten nyomon mindenütt, az udvarban, a szántókon, a réten és legelőn számtalan féle érték pocsékolatik el, sok kincs hever használatlanul a legtöbbször azért, mert a tulajdonos nem tudja megbecsülni és értékesíteni azt, a mivel bir és a mit a nagy természettől ingyen kap.

Nagy kérdés az, hogy mely eszközökkel mely uton-módon lehetne gazdáink szakismeretét bővíteni, a megváltozott viszonyoknak megfelelő módon való gazdálkodásra tanítani.

A sok mód közül mi a szakismereteknek a nyomtatás segítségével való színterjesztésével foglalkozunk és a czélunk megfelelő jó könyvektől sok jót várunk. Széltiben mondják, hogy gazdáink szakkönyvekért pénzt kiadni nem igen szeretnek. „Könyvből tanulni” pedig még kevésbé. Ez a körülmény miunket nem aggaszt, mert tudjuk, hogy a magyar ember manap mégsem idegenkedik egy nyomtatástól, mint azt régen tette. Másrészt bizonyosra vesszük, hogyha eddig minden téren és mindenütt a könyvek bizonyultak a tudás, a világosság legjobb színterjesztőinek, a nyomtatott papíron a gazdasági szakismeretek is megtalálандják az utat népünk szellem világába.

Létesítendő könyvkiadó vállalatunknak czélja apró füzetekben népünk felfogásának, eszejárásának, szellemének megfelelő modorban tárgyalni a legsürgösebb és gazdáinkat leginkább érdekelő kérdéseket. Oda törekszünk, hogy a világgá bocsátandó füzeteket a kisbirtokosok, a tanítók, papok is örömmel várják és a maguk okulására épen úgy mint a velök érintkező földművelők felvilágosítására s a gyermekek tanítására használhassák.

Évenként négy 2-4-5 ivnyi terjedelmű füzetet szándékozunk kiadni. Egy füzet ára 25-30 kr lesz.

25-30 kr egy átlag 4 ivnyi füzetért bizonyára nem sok pénz, és mégis félünk, hogy az első években nem adhatunk el majd annyi példányt, a mely vállalatunk életét biztosíthatná.

Azokban mi — legalább egyelőre — nem is azoknak a pénzére számítunk, kiknek a füzeteket szánjuk, a kiket a republika javáért tanítani akarunk.

Számítunk a gazdasági egyesületek, a gazdakörök, a községek, hitközségek, közművelődési egyesületek, a létező emberbaráti intézmények és egyes jó emberek áldozatkészségére. Számítunk arra, hogy a magyar társadalom azon közegei és elemei, kiknek a létező bajokon szóval és tettel segíteni kell, segíteni is fognak.

Az évenként kiadandó négy füzetre előfizetést fogunk hirdetni és teljesen nyugodtak vagyunk a felől, hogy fogunk legalább annyi példányra előfizetést kapni, a hány a vállalat kár nélkül való megindítását lehetővé teszi.

Az előfizető testületeknek lesz azután a feladatuk a füzeteket a leghelyesebb módon azoknak kezébe juttatni, kiknek tulajdonképen szánva vannak. — A gazdasági egyesületek tagsági illeték fejében adhatják az arra valóknak, vagy jutalmak, díjak gyanánt oszthatják ki kiállítások alkalmával. Mindenik községben fog majd akadni

egy pár tanulni vágyó irástudó gazda, kik a gazdakörök által megrendelt példányokból a pap, a tanító stb. biztatására szívesen vásárolni fognak. A községek, a hitközségek által megrendelt füzetekből a szegény tanítók és papok kapnak saját könyvtárak gyarapítására és kapnak az iskolát elvégzett gyermekek jutalomkönyvek gyanánt.

Ilyen utakon fognak a füzetek azokhoz eljutni, kik szellemi fogyasztói lesznek.

A legelső füzetekben szólni akarunk a „jó szántásról” — a „trágyáról és a trágyagödörrel” — a „szőlő megműveléséről” és arról, hogy „mi az oka annak, hogy a járványos betegségek nálunk annyira elharapóznak.” Aztán a „vetésről és vetőmagról” — a „legelő és rétek ápolásáról” — az „istállóról” — a „gyümölcsfa neveléséről és a gyümölcsértékesítéséről” — a „fejős tehének gondozásáról és a tejéről” — a „kosárfűzről” — a „beteg állatok ápolásáról” — és egyéb hasonló fontosságú témákról szóló füzetek fognak napvilágot látni.

Füzetekben sorban felölelni akarjuk a növénytermelés, rétművelés, állattenyésztés, takarmányozás gondozás, használat, a szőlőművelés, borászat és a gazdasági üzletvitel nevezetesebb mozzanatait, hogy így egy olyan, kis könyvtárral lássuk el földművelő gazdatársainkat, melyhez bármely kérdésben tanácsért fordulhasson.

Ha ez sikerülni fog, isten áldása lesz munkánkban. Kolozsvárt, 1887. július hó 27-én.

Az erdélyi gazdasági egyesület irodalmi szakosztályának megbízásából:

Dr. Szentkirályi Ákos.

A kereskedő ifjuság nyári táncmulatsága.

A helybeli kereskedő ifjuság által Winkler János és Bodola Lajos elnöklété alatt rendezett jótékonyczélú nyári táncmulatság folyó hó 7-én tartott meg kedvező időjárás mellett. E mulatság a folyó évi nyári mulatságok sorozatában kiváló helyet foglal el, mennyiben minden tekintetben teljesen sikerültek mondható.

Akkora és oly díszes közönséget, a rendezőségnek dicséretére való, kitűnő izléssel és csinnal díszített fiatal sétatérünkön rég az ideje nem láttunk. A nagy számban megjelent helybelieken kívül a vidékről is többeket volt szerencsénk ott látni.

A négyeseket jó zene mellett 120 pár táncolta. A felterített asztalok mellett is kedélyes társaságok alakultak s vidám hangulatban tölték az időt késő éjjelig, feledve az élet nehéz gondjait.

Csak elismeréssel adózhatunk a helybeli kereskedő ifjuságnak az élvezetes mulatságért, melyet rendeztek és csak helyeseltjük a czélt, melyre a tiszta jövedelmet fordították. Mert bizony égető szükségé vált, hogy minél előbb egy csinos és alkalmas fedett helyiség emelkedjék a sétatérre a mulatni vágyó közönség kényelmére.

E minden tekintetben kényesen és példás rendszerben lefolyt mulatság arról tesz tanubizonyoságot, hogy ugy az elnökség, mint a rendezőség a legkiválóbb szorgalommal, buzgalommal és dicséretre érdemes jó izléssel feleltek meg a hivatásuknak.

Tehát a lutheránusok is ugy emlékeznek, hogy az egyezés a 17-ik század végén jött létre.

Ezekből kétségtelen bizonyosnak látszik, hogy a nagy templom a nagyenyedi kálvinisták kizárólagos tulajdonába a 17-ik század utolsó tizedében jött át. Ugyanakkor költöztek át abból a lutheránusok a nagy templom közvetlen szomszédságában levő kis templomba.

Az egyezésnek egyik pontja igen természetesen azt foglalta magában, hogyha a luth. hívek Enyeden, idők folytán, ismét többségre jutának, a nagy templom nekik visszaadassék.*

A templom cserelére jötté után következő még néhány békés esztendőben az enyedi reformátusok a nagy templomba külön, önállóan, a kálvinista egyszerűség határai közül kétségen kívül elég jól, sőt az akkori kor igényeihez mérten díszesen rendezkedtek be.

Ezen korszakban az eredeti goth stílus boltívezet a templom főhajóján is még fennállott. Karzat csak a nyugati részen, a két főbejárat között volt egy kisebb szerű.

A párkány tetejétől a fal földszintéig 34 méter és 66 cm. magasságu, 9 1/2 méter átmérőjű, 7 emeleti részszel bíró toronyban három harang adta hírül a hívek seregének a szokott isteni tisztelt idejének megjöttét, siratták a messzire elhangzó bánatos érezhangjaikon a kised város halottjait.

(Hitelesnek tekinthető följegyzések szerint az enyedi

* Ma is tartja magát az a szájhagyomány, hogyha Enyeden csak egyel is több luth. vallású lesz mint kálvinista, a nagy templom a lutheránusoké. Mig azon eset bekövetkezik, addig alkalmasint az egyezési szerződvény eredeti példány is megkerül s annak alapján a templom-vita akkor könnyen eldönthető lesz.

Úti naplóból.

— I. Fiume. — Velence felé. — (Folytatás.)

Kanizsáig meg sem állott a különvonat. Itt, mint vacsoraállomáson félórát időzött. A félórát szemlélődésre használtam fel, minthogy mi már a koesiban vacsoráltunk. Szemlélődésemben arra jöttem rá, hogy a kéjtudás kitűnő gyógyszer a gyomorhajók ellen, a mennyiben akarod — nem akarva diétát tartat a falánk emberiség-gel. Képzeldék, tisztelt olvasók, a vasuti elpotrohódott vendéglős és 3-4 szál frakkos pinczérnek szörnyű zavarát, mikor az étterembe 220 éhes és szomjas farkas ront be. Ki bort, ki sört, ki süteket különféle faját ordította; természetesen senki sem jut ahhoz, a mit megkiáltott s még jó, ha valamihhez, a mi ehető és iható, mégis hozzájut, de egy része a vacsorálókknak koppon marad, csak a III-ik csemetés felé veszik észre őket, hanem akkor már késő, fel kell ülni a vonatra, némelyik mielőtt evett-ivott, némelyik mielőtt fizetett volna. — Ez a jelenet minden olyan állomáson ismétlődött, hol a vonat 2-3 percenél tovább állt. Visszatérőben Priegerhoffon annyira ment a dolog, hogy a „vad magyarok” kifutottak a konyhára a szakácsnéknak meg a többi főhősnéknak szóval, kézzel udvarolni egy kis sültéért, virsliért. Mig elindultam étel után nekem azalatt megitták a sörömet, ellopták a kenyérem; bosszúból én meg másnak a sültjét falatoztam föl. S még van értelme a harcznak, mikor az ember éhes, meg szomjas igazán; de a legtöbbször a legtöbbször időtöltésből, szokásból isznak és esznek, és rendezik az állomásokon a lármas küzdelmet pár szem cseresnyéért, pohár sörért, nő meg a nőkért ügyességök bemutatása végett, mert a nők rendszeren akkor kívántak sört, cseresznyét, mikor csak illetlen dulakodással lehetett vágyokat kielégíteni. Mint valami Kinizsi Pál a törökkel, ugy jött egy néhány szép bajszos legény egy-egy pohár sörrel, vagy zsemelével a hősi ütközetből.

Zágrábot és Károlyvárost nem láttam. Csak felőlomban hallottam, a mint a kalauzok a vonat megállásakor kiáltották, vagy a körülöttem heverők emlegették. A nap pal egyszerre ébredtem föl: ő Horvátország erdős halmái mögül, én meg a kabátomból rögtönzött párnáról. Sajátosságos, idegen vidék tárult föl előttem. Mindenfelé apró halom, erdővel borítva; csak néha látni egy-egy falut hajnali némaságában. Már mindenütt mutatkozik a Karst síklós talaja. A házak kökerítéssel vannak egymástól elválasztva; a kertek szintén, sőt a kis kertecskékbén a piczi ágyások is kőfallal vannak körülvéve, ugy látszik a viharok meg a vad vizek dulása ellen. Pedig vizet, szelíd vizet épen alig lehet látni. Egy árva kis folyó sujtott egy néhány malmot az ut mellett, a hol épen nem hullott a kerékre, alig látszott haladai. Vizesés, sebesen zúgó patak sehol. Még egy másik sajátossága a vidéknek a majdnem egymást érő katlanyszerű mélyedés jobbra is balra is a vasut vonalán. Ezek a mélyedéseket szintén kökerítés övedzi; benne rétecske, vagy kert zöldül. Egyebütt a vidék erdős, fás ugyan, de tele apró szikladarabbal, mivelésre alkalmatlan.

Moravicától kezdve a vasut, egy a kilátást, mint az építés művészetét tekintve, a szépségben és érdekességben elsőrangú vasutvonallakkal mérkőzik. Hiányzik Tyrol és Schweiz égbenyuló hótakart béreze, mert a hegyek 5-6 ezer lábnál nem magasabbak; hiányzik az alázuhanó vizesés. a vasparipával versenyt lármázó sok hegyi patak:

vártorony építése 1139-ben nyert befejezést. Tulajdonképen védelmi czélokra épült s nem annyira torony, mint inkább egy óriási bástya. A mint a falazat nyugoti részén ma is látható fehérebb színű vonalokból sejtethető. 17 év folytán épült, minden két vonal közötti köz egy év munkája eredményeként lévén tekinthető. A nagy templom felépítéséig minden összeköttetés nélkül más épülettel, állott a vár közepén.)

Templom és torony fedél még újak voltak, hisz mint fenntebb látók, az akkor még egy egyházat alkotó luth. és ref. vallású hívek, a templom helyreállítására érdekében még csak imént (1667. körül) fejtettek ki nagy erőfeszítést.

A nagy templomnak a ref. egyház kizárólagos tulajdonába átjötté idejére esik a második rendes ref. papi állomás szervezése is.

Ilyen állapotban találta a templomot a szomorú emléktű 1704-ik esztendő.

Azonban mielőtt tovább mennék, szólanom kell röviden azon ref. papokról, kik a 17-ik század folytán szolgáltak az enyedi nagy templom szízekében. — Röviden fogok szólni róluk, mert mégha ohajtánám is tenai, életükéről kimerítően nem szólhatnék, miután elégséges adat birtokában nem vagyok.

Ezen adatokat már régen szétlétpe az idő, sőt egy pár enyedi ref. papnak már még nevére is örök feledékenység sötét homálya borult.

* * *
(Vége következik.)

1704-ben az enyedi ref. ekklesiában már két papot találunk, u. m. Bajcsi Andrást és Csapai Andrást; az 1846-ban készült irományjegyzék ezen egyezésről nem emlékszik s kétségen kívül azért, mert a levéltár akkor történt rendezése alkalmával az egyezéslel ez egyház levéltárából már hiányzott.

Hiányzott pedig azért, mert 1704-ben, a többi levéltári okmányokkal együtt ez is elpusztult. Ugyanakkor semmisülhetett meg a lutheránusok tulajdonában levő másodpéldány is.

Ha az egyezési szerződés 1704. után keletkezett volna, akkor az az egyház levéltárában, 1846-ban meg kellett volna hogy legyen, miután ezen levéltárt 1704-től 1849-ig semmi veszedelem nem bántotta; mert Eszéki István 1707-ben „A két megromlott ekklesiának és Collegiumnak” hagyományoz, tehát 1707-den már megvolt a különválás, mert Enyeden ekkor „két” ekklesia volt; végül: mikor a folyó század hatvanas éveinek elején az enyedi két prot. egyház bizonyos vagyoni kérdéseknek bíróságilag leendő eldöntése miatt, már már a per útjára volt lépendő, a luth. konsistorium egy memorandumot készített, melynek egyik pontja így szól:

„a 17-ik század végén és a 18-ik század első felének kezdetén a két egyházak azon egyezésre lépének, miszerint a lutheránusok, kiknek száma a mostoha időviszonyok között megkevesedett, — a számban megnövekedett reformátusoknak engedjék át a nagyobb templomukat emezek kisebb templomáért.”

de a vasut mindenütt falu, város főhőhétködtiszta verőerdei levegőteszi az utalakzatai k a távolban fenyes mő alatt sok e kerekén og delü házac Abbazián f portja; sze baról hom öbölt egész Mintha egy Rigről tek deken eres ken, viaduc tén. Ez az ellen, hogy gerbe. Vo néha egy-nak borzom midőn meg járt eszünk mit csak o annyival iz let már ka kezében t gyunk Fiu magasan a leereszked

Vere táncmulat nyaorvos a kolozsvári A fe raczk durr kozás volt helyet fogl legalább e teljes tiszt Hoss lepte el a eléjökbe n között.

Este az ünnepe meg a ren ur üdvözöl dalárda ig ben eső t töltötték b Igen nak, már nyujtott a száz meg ezekhez sz lámpás, eg valóságos

A ta lic és Gy csak a hi mulatságn dot rende közszeretet feljegyezni vett a hel dr. Bláha

Az 27 kr. Ti helyben fe Az t Ajtai Jánó frt. id. Al ifj. Dávid zsel, Hen Holitsa I Abrudbán Schmidt Greiner J Almasan f nits Györg Péter, Csik Sándor, I Ebergényi ber Sándó Hochman Sámuel, J

de a vasut itt is meglehetősen magasra felkapaszkodik s mindenütt majdnem a Karst hegység tetején kanyarog; falu, város mélyen a völgyben maradnak, a rétek még hóhérférfélfelhővel borítva, míg fenn a vonat ablakain tiszta verőfény rogyog. Ez a látvány is szép; itt is üdítő erdei levegő csapja meg orunkat. Hanem a mi elsőrangúvá teszi az utat az, hogy a meredek fehér sziklák szeszélyes alakzatai közül Sic és Meja nevű állomás között föltnünk a távolban kékellő tenger. Óriási éljenzés visszhangzik a fenyves mögöl, ki-ki emelkedő sziklaszlopokról. Lábunk alatt sok ezer lábnyi mélyen a quarneroi öböl, kirakat, kerekben egy csomó falu és város apró fehér falu és piros fedelű házaeskaival. Alattunk Buccarítól Fiuméig, onnan Abbazián át Lovránáig tisztán kivethető a házak csoportja; szemben Istria félszigetén a Monte Maggiore; baról homályban Dalmátia sziklái, a küzbül a quarneroi öböl egészen elzárt látszó Végia és Cherso szigete. Mintha egy pompás nagy tó itt a tenger; mintha a Rigról tekintenénk a vierwaldstádi tóra. A vonat meredeken ereszkedik alá hatalmas és hajborzasztó kötöttésen. viaductok át, néhol köfal mered fel a vonat mentén. Ez az ugynevezett Bóra-fal, a Bóra vad támadásai ellen, hogy fel ne kapja a vonatot, s le ne dobja a tengerbe. Vonatunk a fékezés folytán egyre nyoszoróg, néha egy-egy ellengőzt is kap, mire megrázkodunk. Soknak borzongás fut végig a hátán a merész uton, kivált midőn megérezzük az olaj gözölését a kerekekről, mindjárt eszünkbe jut mindenféle vasuti szerencsétlenség, a mit csak olvastunk életünkben a meggyuladt kocsiokról, annyival inkább, mert egyik kocsiinkat Moraviczán ki kellett már kapcsolni, úgy áthévelt a folytonos menés következtében tengelye. Még egy merész kötöttés és ben vagyunk Fiumában. A házak közt vezet az út még mindig magasan az I. emelet fölött még egy utolsó alagut és leereszkedünk a parton álló állomásra.

LEVELEZÉS.

Verespatak, 1887. augusztus 7.

Verespataki fiatalság folyó hó 3-án igen sikerült táncmulatságot rendezett dr. Bláha Gábor helybeli bányaorvos ur tiszteletére, ki most tért vissza kedves nejével kolozsvári nászutjáról.

A fentti napon d. u. 2 órakor már számtalan tarack durranás jelezte az ünnepély kezdetét, lázas várakozás volt látható az arczokon, s mindenki igyekezett oly helyet foglalni el, hogy szeretett orvosunk érkezésekor legalább egy szívélyes üdvözléssel nyilváníthassa szeretetteljes tiszteletét.

Hosszas várakozás után délután 6 órakor porfelleg lepte el a láthatárt, számos kísérettel, — kik Bisztraig eléjükbe mentek. — érkeztek meg lelkes örömrivalgások között.

Este fényes táncmulatság rendeztetett tiszteletükre, az ünnepelt orvos ur kedves nejével 9 órakor érkezett meg a rendezőség teljes kíséretében, itt Dobay Ferencz ur üdvözölte őket rövid szónoklattal, ez után a helybeli ádalárda igen sikerült darabokat adott elő s a táncközben eső szüneteket Bartalits A. ur esinos tűzijátékai töltötték be.

Igen ünnepélyes színezete volt az egész mulatságnak, már magában a kerti helyiség impozáns látványt nyújtott a szemlélőnek. A fényök rejtelmes lombjai körül száz meg száz lángoló női szem árasztott bűvös fényt s ezekhez számítva 200 drb mécesst, 30 drb nagy kerti lámpát, egy kis fantazia is, mely ilyen esetekben élénk valóságos paradicsomot tárt elénk.

A talp alá valót 2 zenekar (Abrudbányáról Prikulics és Gyucz) játszotta reggeli fél 4 óráig, s ekkor is csak a hirtelen megeredt zápor vetett véget a kedélyes mulatságnak. A bál végeztével az ünnepeltnek serenádot rendezett a fiatalság. Mily nagy népszerűségnek és közszeretethez értend dr. Bláha Gábor. elég lesz annyit feljegyezni, hogy a négyeseket 70 pár táncolta, részt vett a helybeli összes intelligencia, sőt még vidékről is dr. Bláha G. ur tiszteői szép számmal sereglettek.

Az összes bevétel 104 frt 50 kr; kiadás 74 frt 27 kr. Tiszta jövedelem 30 frt 23 kr, mely összeg a helyben felállítandó kised-óvoda javára beszolgáltatott.

Az ünnepély költségei fedezéséhez hozzá járultak: Ajtai János 5 frt, Drogán János, Moldován Lajos 3—3 frt. id. Almasán János, Damó Vilmos, id. Dávid János, ifj. Dávid János, Gelei Kálmán Abrudbánya, Gruber József, Henfel Károly, Henfel Emmanuel, Henfel Sándor Holitska Dezső Pojeza, Jenéi Emmanuel, Képes Ferencz Abrudbánya, Máhr János, Loyczel Ferencz Topánfalva, Schmidt György, Reisman N. Abrudbánya 2—2 frt, Greiner József 1 frt 50 kr. Aaron Bálint, Albini Ulpius, Almasán Sándor Bartha András, Bartha Ferencz, Bokanits György, ifj. Bodnár Károly, Bodnár Gábor Bitay Péter, Csiora Sándor, Czura Sándor, Csiky Antal, Dávid Sándor, Dombay József Abrudbánya, Dobay Ferencz, Ebergényi Soma, Fuchs János, Grünwald Rikárd, Gruber Sándor, Gruber Gyula, Havlin Vilmos Abrudbánya, Hochman Eugen, Imreh Vilmos, Jánky Józsefné, Jánky Sámuel, Jánky András, Istvánffy János, dr. Kaján Simon,

Krisay Károly, ifj. Korna György, Kovács József, Karácsonyi Kristófné, Korna Gyula, Kőmives János, Moldovai Gyula, Mezey Dániel, Molnár Albert, Molnár Árpád Abrudbánya, Molnár Lajos Abrudbánya, Magyar Mihály, Obveger Vilmos, Obveger István, Popescu Ámos, Raffay Zsigmond, Székely Ágoston, Székely József, Székely Andor, Székely Sándor, Szánthó György, Szodán István, Sulucz Pompilius, Tóber Ferencz, Tabakovits Árpád Abrudbánya, Verthlen György, Vuzdugán György, Zsurka József, Ridl Sándor, Két vadász hadnagy ur Abrudbányáról 1—1 frtot. — Összesen 104 frt 50 kr.

Fogadják a lelkes honfiak- és leányok, a jótékony-célért hozott áldozataikért hálás köszönetemet.

Rendező bizottság megbízásából:

Dobay Ferencz,
b. bizot. tag.

VEGYES HIREK.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Kemény Kálmán báró Alsófehérmegye főispánja aug. 19-re rendkívüli megyei közgyűlést hívott össze, melynek egyedüli tárgya leendő, az ő Felségéhez menesztendő üdvözlő kiküldöttség ügyében határozni.

— **Nagyenyedi fit- és leányiskola,** miután annak átalakítása érdekében a tárgyalások úgy szólnak meg sem kezdődtek, a jövő tanévben is eddigi minőségben fogja működését folytatni.

— **Hymen.** Dobay Ferencz etédi gyógyszerész a napokban Verespatakon eljegyezte Ajtai János odaváló kereskedő és bányabirtokos kedves leányát Emmát.

— **A folyó évi szeptember havi érettségi vizsgálatok** Nagyenyeden, szeptember 3-án fognak megtartani nagyságos Cs. a t. ó J. a n. o s kir. tanácsos és főtanodai algonodnok elnökelete alatt.

— **Tíz éves találkozás.** Folyó hó 15-én, tíz éves találkozóra jönnek össze városunkban azok az ifjak, most már férfiak, kik az 1876/7-iki tanodai év végén, a Bethlen kollégiumban érettségi vizsgálatot tettek. Ez alkalomból szólal meg a „Tíz év után“ című költemény szerzője, ki bizonyára az érzés melegségével, a tapasztalatok gazdagságával, ifjúi eréllyel, hévvel szól pályatársaihoz. Mi is köszöntjük a találkozókat legalább egy szívélyes „Isten hozot“-tal s kívánjuk, hogy találják jól magukat városunkban — találják jól magukat s azokat a kedves emlékeket, melyek a városhoz kötik, szaporítsák újabb és kedvesebb emlékekkel, hogy tíz, husz, harmincz év múlva is vágyva vágyódjanak arra a helyre jöni, hol most augusztus 15-két a viszontlátás édes örömeiben, zajtalanul, szeretetben töltik.

— **Uralkodók találkozója.** Vilmos az ősz német császár az idén is felkereste a kies fekvésű osztrák fürdőt Gasteint, hol évenként néhány hetet szokott tartozkodni üdülés végett. Itt látogatta meg uralkodók s az egy napig tartott találkozás a lehető legszívélyesebb volt. Szokás ellenére ezuttal polgári ruhát viseltek, s ezt is arra magyarázzák, hogy e két hatalmas uralkodó az európai béke állandóságába akarta manificálni.

— **Koburg Ferdinánd** herceg Bulgáriába indult, hogy mint megválasztott bolgár fejedelem az esküt letegye, s trónját elfoglalja. A bolgárok nagy lelkesedéssel fogadják.

— **A helybeli ref templom** kimeszeltése és kiesinosítása munkálatban van véve s a munkálat már nagyban foly. Az istentisztelet, a munkálat befejeztéig, tudvalevőleg, a lutheránus testvér-egyház templomában tartatik, még pedig vasárnap délelőtti és délutáni templomozást kivéve, rendszeren minden hétfőn reggel és minden szombaton délután. Ugyiszintén munkálatban van a templom tornya fedelzetének kiujtása is, mi az ujtás következtében külalak tekintetében is sokat fog nyerni.

— **Temetés.** Pogány György hunyadvármegyei főispán köztisztviselőben állott nejeének temetése folyó hó 8-án, hétfőn történt meg. A nagyterem komorságát, mely gyászleppellel volt bevonva, — nagy virágcsoportok enyhítették a falak s a ravatal körül. Délután 3 óra után a résztvevők sűrű csoportokban jelentek meg — közöttük Hunyadvármegye alispánja; Barcsay Kálmán, — Lázár György főügyész, Várady Bertalan fősolgabíró s még számos jeles tisztviselő, ugyiszintén vármegyénk és városunk tisztikara, továbbá Sigmund Dezső és Zeyk Dániel országgyűlési képviselők stb. A dalkör megható éneke után tisz. Szilágyi Farkas mondott szép könyörgést és tisz. dr. Bartók György megható gyászbeszédet. Azután gyászkoosira helyezték a mélyen meghatottak zokogása között bezárt koporsót, a gyászmenet, — melytől a dalkör a szentkirályi utca végén bucsuzott el, — hosszú kocsisor kíséretében. M.-Szentkirályra indult a családi sirbolhoz az elhunyt fia s a rokonai vitték fel a koporsót s ott tisz. Málnási K. lelkész mondott bucsubeszédet és imát, mire a gyászének szomorú hangjai mellett a néhai derék nő örök nyugalomra helyzetetett, egy csendes, szépen átélte áldásos élet emléke tartja fenn nevét:

— **A minorita szerzet** tulajdonát képező róm. kath. pleb. templomban folyó hó 18-án délelőlt 10 órakor, a dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József apostoli királyunk ő Felségének legmagasztosabb szüle-

tése najján hálaadó isteni tisztelet tartatik, ugyiszintén folyó hó 20-án első apostoli királyunk szent István-nak nemzeti nagy ünnepén isteni tisztelet tartatik, a mely kettős ünnepélyre tek. vármegye, tanács a képviselő testülettel, kir. járásbíró, építészeti hivatal, adófelügyelőség, adóhivatal, fegyintézeti, postai, csendőrségi, pénzügyi hivatalok, és a kir. közjegyző ur tisztelettel meghivatnak. Nagyenyeden, 1887. augusztus 13-án Dávid Pál, róm. kath. lelkész.

— **Alsófehérmegye** területén több 2 frt 50 kr napi díj és szabályszerű fuvar illetményel járó ideiglenes állami végrehajtói állomás létszen betöltendő. Felhivatnak ennél fogva ezen állomásra pályázni kívánók, miszerint végzett tanulmányaikról, erkölcsi magaviseletükről és különösen az adóbehajtás eljárásbani jártasságukról, valamint a magyar s román nyelv bírásáról tanuskodó okmányokkal 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványokat 8 nap alatt alólírt kir. adófelügyelőnél nyujtsák be. Egyben megjegyeztetik, miszerint azon pályázók, kik 80 frtot biztosíték képen a kir. adóhivatalnál készpénzben, vagy érték papirban letenni képesek, mások mellett elősbságben részesítenek fognak. Nagyenyeden, 1887. augusztus hó 6-án Pettykó Géza m. kir. adófelügyelő.

— **Háziasszonyaink figyelmébe!** Most, midőn a cseh lapok hazánk, terményeink és iparüzikeink ellen izgatnak, napirendre került a magyar sajtóban is e théma annál inkább, mert hazánkban számos oly iparüzikk lát napvilágot, mely eddig Csehországból hoztak be hozzánk, valamint a mely nemesak, hogy kiállja a versenyt a cseh gyártmányokkal, hanem sok tekintetben tulszárnyalja azt. Ilyen — hogy többet ne említsünk — a pótkávé, melyet eddig különösen Csehországból hoztak be hozzánk, migyen Szaládi Antal tekintélyes fővárosi szakember az András-uton egy mintaszerűen berendezett pótkávé-gyárat állított fel, mely a rosszabb és egészségteleb cseh és más degen pótkávéét lassan-lassan kiszorítja hazánkból. Csak a minap emlékeztek meg a lapok nagy elismeréssel Szaládi telepéről és kitünő gyártmányáról és ép ezért kötelességünknek tartjuk egy nyilatkozatnak helyt adni, melyben elmondatik, hogy akadnak különösen az utolsó időben egyes haszonleső czégek, melyek tisztán nyereszkedő célból a jelenlegi cseh-ellenes áramlatot felhasználva e szakmában jó „gshättet“ akarnak csinálni, daczára annak, hogy gyártmányuk még annyit sem ér, mint a külföldieké. Miután pedig az ily „mikszturák“ nemesak, hogy nem képesek versenyezni a külföldi pótkávéval, hanem előbb-utóbb a magyar pótkávé iránt Szaládi által éveken át felkelteti sikerült bizalomnak és általában a magyar iparnak csak ártalmára lehetnek, ennek következtében jól fog eszelekedni a közönség, ha az ily „Uj“ vállalatok termékeitől tartózkodik és csak a már elismert és kipróbált Szaládi-kávéval marad.

— **Uj virág-esarnok.** Művészek és művésznők köztudomás szerint mindig nagy kedvelői, ápolói és gondozói voltak a virágoknak. Nem kell messze mennünk, hogy ennek igazságát bebizonyítsuk. Operaházunk kitünő művésze Perotti kiterjedt kamélia kertészettel bír az adriai tenger partvidékén. Legujabban pedig — mint nekünk a fővárosból írják — a zenevilágban előnyösen ismert Rózsavölgyi és társa zenemű-kereskedő czég egyik éve hosszú során át működő főnökének fia: D u n k l Norbert, a váci-utca 25 sz. házában a „Nefel ejtshéz“ czimezve, párisi mintára előkellő és nagyszabású virág-esarnokot nyitott, mely pazar berendezés, nagy választék és izlés tekintetében az egész fővárosban ritkítja párját. Különös gondot fordít a vidékről jövő, ünnepi, lakodalmi, temetési stb. megrendelésekre, melyek azonnal és kiváló pontossággal végeztetnek, úgy hogy az új virág-esarnokot olvasóinknak legmelegebben ajánlhatjuk.

— **Az E. M. K. E. f. évi közgyűlését** Sepsiszent-Györgyön tartja augusztus 28-án. E végre 10 napi érvényűvel bizandó s 50% mérsékelt utazási jegyek adatnak ki a tagok részére, — kik e végből Pöcsa József háromszéki főispánhoz fordulnak. Akként kell az utazást intézni, hogy 27-én reggel Földvárt kell lenni; onnan Előpatakra megy a társaság az írók és művészek Brassóbol jövő díszes csapatával, másnap pedig Sepsiszentgyörgyre. Fogatokról gondoskvdra lesz.

CSARNOK.

Tíz év után.

— 1887. aug. 15-ére. —

Kis csapatunk, mely küzdelemre indult,
Tíz év után, ismét e helyen áll;
Emlék s remény közt, ide vágyva fordult,
Pihenni erőnk és forrásánál.
Az ifjakból, im, férfiak termettek,
Munkabírók magasztos czélekkert;
S bár akadályok sok gátat vetettek,
Sergünk mégis e várt, nagy naphoz ért.

Emlékszünk... — Igen...! Szétszórt a sors keze;
Egyik erre, másik meg arra ment
Fegyvert szerezni, hogy majd leküzdhesse
Az életet, ez orjás nagy ellent.

Indultunk bátran, szemünk fényt sugárzott,
Gazdag reményt vitt utra mindenik;
Minden virágban ért gyümölcsöt látott
S valósulást, mely el nem eshetik.

Pedig lány légvár ment füstbe s dőlt romba!
Csalódás sulyta mennyi szép reményt,
Hány tövist termelt sok ábránd azóta
S teljesülést, hány hő vágyunk nem ért!
Sok rózsafelhő: jégzapporral sújtott,
Derült egünk: gyakran villámot lött
Im, egy-egy redő s őszhaj bujkál, holott
Sima arcz volt s éjfért tiz év előtt.

Am, ez csak árnyék, van fény is fölötte!
A mi valósult, kárpótlást nyújtott;
Édesebb így a remények szülötte,
Ha részünkbe abból kevesb jutott.
A partra szállás... Pályakezdés perze...
A kis család... Az első férfi tett...
A szent öröm, mit első siker szerze...
Drágább ezeknél mi sem lehetett!

S im! új remény kel multak nyomán s új vágy
Nagy, nemes, szent és dicső ezélokért:
Vallás, haza, család, közboldogság
Most követel igazán tettet, vért.
A jövő tiz, husz, harmincz év, vagy több tán
A valódi nagy munkakor nekünk!
Azok gyümölcse lesz jó évek multán
Ha derékul férfi módra küzdünk.

Mint egész férfi, ifjúdó erővel!
Hát kezét rá, ki velünk egyetért.
A viszontlátás haszna csak úgy jó el,
Ha lelünkben e fogadás megértt,
„Az ő forrásnál friss erőt merítve
Küzdni azért, mi szép, jó és nemes.“
A sors akadályt — bár ezret gördítve:
A küzdelem szép lesz és érdemes!...

És most szenteljünk viszontlátásunknak
A vig öröm mézédés óráját.
Meseben mondjuk el miképen zúgtak
Fejünk felett tiz év napjai át.
Aztán pihenő emlék s remény karján
Éldeljük a jelent, holott vagyunk;
S egy szép jóvendő hitét hön ápolván
Oszolják el ismét kis csapatunk.

Berde Sándor.

Barátomnak.

(Örült gondolatok.)

II.

... Lenéztem az utcára, hadd látom, mi történik
a nagy világban.

Szobában ülni egyedül s gondolatokba mélyedni,
nem jó!

Mi történik a nagy világban?!
Nagy világ és egy kis falu, mint a minőben én
valék akkor!

Falu, az ő jámbor, tudatlan lakóival, kiknek durva
tenyere műveli a földet s termeli a gabonát, hogy legyen
kenyere a „művelt“ világnak s üzhesse a hőbortjait.

És mi történik a nagyvilágban?...

Kedves kis templom, ábitatos sereg, sohase feled-
lek el! — Oh de a másik benyomás sokkal mélyebb
amannál.

... A templomból kijött közönség körflog egy ala-
kot, melynek minden szava hangos röhelyt fakaszt az
ajkakon.

Furcsa emberi lény. Örült. A világ komédiása.

Bejár falut és várost; a hol figyelemre méltatják, ott
is inkább kíváncsi gunybol, mint szánalomból.

Mondák róla, hogy ez s ez, ilyen s ilyen híres sze-
ropot játszott egykor.

Egykor: kinek van erre szüksége?!

Foglalkozni olyannal, a ki él és mégse „él“, a ki
letűnt az „élet“ szinpadáról!

Elég, ha az életet figyelmünkre méltatjuk s elmond-
juk róluk kárhóztató itéletünket úgy a hátuk mögött, míg
szemükbe hizelgünk s szoros baráti jólétet biztosítunk
magunknak velők, mert hát így lehet boldogulni.

Ki méltatná figyelemre az örültet?

A nagy világnak ezer az ügye.

A nagy világnak elég, ha a „való“ életből tanul,
mit neki az örült!

Legfőbb az orvos méltatja figyelemre s ez is, mert
kötelessége úgy hozza magával.

Konstatálja, hogy: agyidegbaj, kedélylehangoltság,
örültség.

Igen sokat gondolkodott, tépelődött.

Különb en esende örült, nem árt senkinek.

S a nagyvilág megnyugszik a véleményben.

Hisz ő is csak ember, mint más!

Miért nem járt abba, hogy boldoguljon, mint más?!

Embernek született ő is.

Lám a nagyvilág boldogul!

Boldogul a parancsoló ur és szolgasereg.

Igen, a parancsoló ur, a kinek élete tán minden
perczen halálos veszélyek közt forog, boldogul! Minő
hatalmas! — azért parancs minden szava, különben nem
tudna boldogulni. De másfelől egyetértésben él a többi
urakkal. — Ez is szükséges!

Aztán minek is vegye szívére népe valódi üdvét,
boldogságát?! Talál ő módot, hogy megnyugtassa lelki-
ismeretét, ha épen azért háborogni mer...

— S a nagy tömeg alattvaló?!

Az ugyan zugalódik, de boldogul.

Könnyelműen veszi az életet, keresi a szórakozást...

Megelégszik helyzetével s nem gondolkozik.

Miért is?

Hogy úgy járjon, mint ez az örült, a ki gondolko-
zott, a ki nem tudott boldogulni s most az utcai nép
gunytagya?!...

Az utcai nép: a templomi hívő sereg!

Az a hívő sereg, a melynek tán imént ép a sze-
rencsétlenek iránti szánalmáról beszélt a pap: im, így
mutatja be a templomban hallottak iránti fogékonyságát!

De hisz talán maga a predikátor ur se jobb.

Ime tornáczából mosolyog.

Önként jön-e erőltetett-e e mosoly?

Mindegy, neki nevetnie kell. Kenyere a papolás
után a hívek iránt való alkalmazkodás. — Különb pap
nem lehet.

Aztán miért legyen vértanuja is annak, a mit hirdet?
A vértanuk kora lejárt.

De hogy is ne nevetne rajta?!

(Vége következik.)

NYILTTÉR*)

Nyilatkozat.

Alólirottak kinyilatkoztatják, hogy a Bodó Ferencz
és Goldman Adolf mérnök urak között felmerült becsü-
letbeli ügy előttünk lovagias uton elintéztetett.

Kolozsvár, 1887. augusztus 11-én

Bodó Ferencz mérnök ur Goldman Adolf mérnök ur

megbizottjai

Ularik Béla

mérnök

Fügi János

mérnök

megbizottjai

Steiner Lipót

mérnök

Taffler Imre

mérnök.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KAROLY

SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

HIRDETÉSEK.

277. szám

1887. h. v.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. értelmé-
ben közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósg 1454 1887.
számu végzése által budapesti Reuer testvérek nagyenyedi Szabadi
József ellen 256 frt 3 kr tőke, ennek 1886. év május hó 13 nap-
jától számítandó 6% kaimatai és eddig összesen 48 frt 45 kr perkölt. ere-
jég kirendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és
379 frt 21 kr-ra becsült, férfi ruha kelmékből álló ingóságok nyilvános
árverés után eladatnak.

Mely árverésnek az 1609—1887 szám kiküldést rendelő végzés
folytán a helyszínen, vagyis Nagyenyeden a városháza előtt leendő
csközlésére

1887. évi augusztus hó 22-ik napjának délelőtt 9 órája

határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meg-
jegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen,
1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsü-
áron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz.
108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagyenyeden, 1887. évi augusztus hó 6. napján.

GAJZÁGÓ SIMON,

kir. bir. végrehajtó.

4571—1886

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy

GRAIL MÁRIA és társa végrehajtónak GRAIL GUSZTÁV
és OTTÓ végrehajtást szenvedő elleni 210 frt tőkekövetelés és járú-
lékai, továbbá a folyó évi 5464/886 tkvi sz. a. kérés alapján med-

Wokál János könyvnyomdája Nagyenyeden, 1887.

gyesi özvegy SCHOBEL REGINA részére, a 3876/886 tkvi. szám
végzés alapján 337 frt tőke és járulékaik továbbá az 5464/886 számu
kérés alapján ugyancsak SCHOBEL REGINA részére 64 frt 98 kr.
tőke s járulékaik iránti végrehajtási ügyében a balázsfalvi kir. járásbí-
rósg területén levő, a monori 14 számu tkvben A+ 2—24 rsz.
alatti ingatlanokra, melyekből terhelő az árverés 604 frtban ezennel
megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt
ingatlan az

1887 évi augusztus hó 30-ik napján délelőtt 10 órakor

Monora községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Venni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át,
árverést kérők kivételével, készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz.
42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november
1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában
kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt
átzolgáltatni.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságától.

Nagyenyeden, 1886. november hó 28-án.

Szentpáli Károly,

kir. járásbíró.

Sz. 7060—1886

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy

KRISZTEA NICULAI végrehajtónak GOTZA GLIGOR vég-
rehajtást szenvedő elleni 64 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti
végrehajtási ügyében a balázsfalvi kir. járásbírósg területén a Kará-
sonfalva 36 sz. tkvben A+ 1. 7 és 9 rsz. alatti fekvőre az árverést
570 frt 80 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte
és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1887. évi szeptember hó 5-ik napján d. e. 10 órakor

Karácsonfalva községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Venni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át,
készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazság-
ügyministeri rendelet 8-ik §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban
a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a
értelmében a bánatpénznek bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállít-
ott szabályszerű elismervényt átzolgáltatni.

A kir. járásbírósg, mint tkvi hatóságától

Nagyenyeden, 1887. január 30-án.

Szentpáli Károly,

kir. aljárásbíró.

Sz. 6576—1886.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi királyi járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság
közhírré teszi, hogy

SALEAN OÁNA végrehajtónak PAKURÁR NIKULAI vég-
rehajtást szenvedő elleni 64 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti
végrehajtási ügyében a balázsfalvi kir. járásbírósg területén a
mihálczfalvi 136. sz. tkvben A+ 1. 2. 3. 4. 5. 7. 9 rend szám
alatti fekvőkre az árverést 302 frt 50 krban ezennel megállapított
kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1887. évi augusztus hó 31-ik napján délután 3 órakor

Mihálczfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Venni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át,
készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt
igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes érték-
papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX.
t.-cz. 70. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges ethe-
lyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átzolgáltatni.

A kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóságától.

Nagyenyeden, 1887. évi január 14.

Szentpáli Károly

kir. aljárásbíró.

En, Csillag Anna

185 ctm. hosszú óriási Loreley-
hajammal, melyet az általam fölta-
lált kenőcs 14 havi használata után
nyertem, mely megakadályozza a haj-
kihullást, elősegíti a hajnövést és
erősíti a hajbort, uraknál elősegít
egy teljes erős szakálnövést, rövid
ideig való használat után a hajnak,
valamint a szakálnak természetes színt
és sűrűséget kölcsönöz és megőzja a
korai öszüléstől a legmagasabb korig.
Egy köcsög ára 50 kr, 1 frt, 2 frt.
Postával küldés napoként a pénz elő-
leges beküldése, vagy postautánvétel
mellett az egész világba.

CSILLAG és TÁRSA,
BUDAPEST,
király-utca 26.

7—20

Szerk...
A KI...
lap...
közle...
K...
Wokál...
az elő...
bérm...
Késtrat...

Háro...
vármegye...
napjának...
minden jó...
csak hiu...
redéves tö...
vérét onto...
Az al...
tuk a reá...
gyűlést ta...
főbb öre...
hűségünk...
azon alkak...
területére...
észlelni a...
alkalmat a...
mely a tr...
szonzásaul...
indulatát...
dozza.
Valób...
mányos ur...
vizont: te...
hatja állam...
sára, — m...
hogy az ál...
a nép any...
behangzó...
ges királyu...

A har...
zászló, ün...
nak, a böl...
apostoli kir...
Magyarorsz...
István korá...
koronázatva...
királyoknak...
fölnyének...
retetének p...
szére. Tanu...
a pápai, a...
tőrekvéseit...
itt-ott véres...
összevetve...
eredményeiv...
igazán nag...

Hozz...
Hozz...
Szive...
Mit...
Tudo...
Mint...
De c...
Mert...
Pedig...
Abba...
Mint...
Egész...
A har...
S kez...
De fe...
A nag...
En ne...
Miért...
Miért...
Mint...
Vagy...
Hogy...
Igaz...
Ha n...